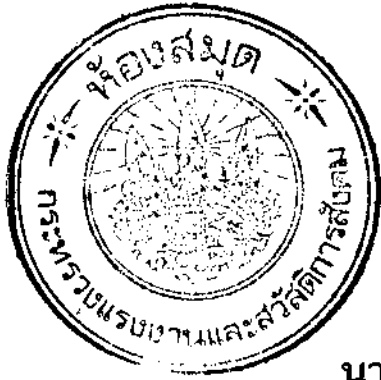

เอกสารผลงาน

เรื่อง

ความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานของแรงงานเด็ก:ศึกษาเฉพาะกรณี
นักเรียนในจังหวัดมหาสารคาม

ของ

นายอุดมศักดิ์ เพ็ชรวงศ์

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว

สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดมหาสารคาม
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ก.

คำนำ

การศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานของแรงงานเด็ก:ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนในจังหวัดมหาสารคามครั้งนี้เป็นความคิดริเริ่มของท่านแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดมหาสารคามร่วมกับผู้ศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาต้องขอขอบคุณท่านแรงงานและสวัสดิการสังคมฯ ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับแรงงานเด็ก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นมิติใหม่ของการศึกษาด้านแรงงานเด็กในจังหวัดมหาสารคาม

ขอขอบคุณท่านแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดมหาสารคามที่กรุณาให้คำแนะนำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลด้านแรงงานเด็ก นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณท่านผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาตลอดจนข้าราชการ/บุคลากรของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดมหาสารคามที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

ท้ายที่สุดผู้ศึกษาขอขอบคุณนักเรียนทุก ๆ คนที่ได้แบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวรวมทั้งความใฝ่ฝันในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้ศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลจากการศึกษาในเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องบ้างไม่มากก็น้อย อย่างไรก็ตามหากมีความผิดพลาด และ/หรือข้อบกพร่องใด ๆ ที่เกิดขึ้นในรายงานการศึกษาลงฉบับนี้ ผู้ศึกษาขออ้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้

ว
12.05.6
๑796๓
2542

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม

00750

ความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

4 เล่ม

ข.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการและปัจจัยที่ทำให้เกิดความ ต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานเด็กในจังหวัดมหาสารคาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ตลอดจน การพบปะสนทนากับผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ อำเภอเมือง โกสุมพิสัย พยัคฆภูมิพิสัย บรบือ วาปีปทุม ซึ่งอำเภอดังกล่าวถูกจัดให้เป็นอำเภอที่ยากจน อันดับ 1 ถึง อันดับ 5 สำหรับเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541

ผลการศึกษาปรากฏว่า เด็กนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองระดับส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จ การศึกษาแล้วมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีเพียงประมาณร้อยละ 20.5 ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานและ/หรือออกมาช่วยบิดามารดาทำงานที่บ้าน สำหรับงานที่ เด็กต้องการทำมากที่สุดได้แก่การเป็นลูกจ้างของบริษัทห้างร้านในกรุงเทพมหานครหรือตัวจังหวัด เด็ก จะใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง สวัสดิการ และคำแนะนำของบิดามารดาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกงานที่จะทำ ส่วนการพัฒนายกระดับฝีมือแรงงานเพื่อใช้ประกอบในการทำงาน เด็กส่วนใหญ่ ต้องการฝึกอาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กตัดสินใจเข้าสู่ตลาดแรงงาน ได้แก่ (1)แรงผลักดัน ทางเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจน (2)แรงผลักดันจากครอบครัวและ จากตัวเด็กเอง เช่น บิดามารดาให้คำแนะนำ และต้องการหาประสบการณ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทที่ 1: บทนำ	
1. ความเป็นมาและภูมิหลังของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2: วรรณกรรม/งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา	
1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
3. ข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานเด็ก	11
4. กรอบแนวคิดในการศึกษา	14
บทที่ 3: ระเบียบวิธีวิจัย	
1. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา	15
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	15
3. การสุ่มตัวอย่าง	15
4. การแจกแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล	16
5. การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	16
บทที่ 4: ผลการศึกษาวิจัย	
1. ความต้องการและปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	17
2. ความต้องการและปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	25
บทที่ 5: สรุปและข้อเสนอแนะ	
1. ความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงานของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3	35
2. ข้อเสนอแนะ	36

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

- ผนวก ก : รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่าง
- ผนวก ข : แบบสอบถาม
- ผนวก ค : ผังแสดงการจำแนกประชากร ตามสถานภาพแรงงาน
จังหวัดมหาสารคาม
- ผนวก ง : ผังแสดงจำนวนประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ
ของจังหวัดมหาสารคามจำแนกตามชั้นการศึกษาที่สำเร็จ
และเพศ
- ผนวก จ : สำเนาหนังสือขอความร่วมมือของสำนักงานแรงงานและ
สวัสดิการสังคมจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญตาราง

ตารางที่	เรื่อง	หน้า
3.1 :	จำนวนประชากรทุกอายุและประชากรอายุ 13-19 ปี จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ.2538 (ทั่วประเทศ)	12
3.2 :	สถานการณ์เด็กและแรงงานเด็กไทย อายุ 13-14 ปี พ.ศ.2534, 2536 และ 2538	13
3.3	จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุ สถานภาพแรงงาน พ.ศ.2538 (ภาคอีสาน)	14
4.1 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป	19
4.2 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามความต้องการที่จะเรียนต่อ	20
4.3 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามความคาดหวังของบิดามารดา	21
4.4 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามประเภทงานที่ต้องการทำ	21
4.5 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามสถานที่ที่ต้องการไปทำงาน	22
4.6 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามหัวข้อที่ต้องการได้รับการฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาระดับฝีมือแรงงาน อันดับ 1, 2 และ 3	23
4.7 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดที่นักเรียนต้องการ	24
4.8 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามอาชีพที่ต้องการในอนาคต	24
4.9 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับงาน อันดับ 1,2 และ 3	25
4.10:	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกงานเป็นอันดับ 1, 2 และ 3	26
4.11 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป	27
4.12 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำแนกตามความต้องการที่จะเรียนต่อ	29

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่	เรื่อง	หน้า
4.13	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามความคาดหวังของบิดามารดา	29
4.14 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามประเภทงานที่ต้องการทำ	30
4.15 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามสถานที่ที่ต้องการไปทำงาน	31
4.16 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามหัวข้อที่ต้องการได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากระดับฝีมือแรงงาน อันดับ 1, 2 และ 3	31
4.17 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดที่นักเรียนต้องการ	32
4.18 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอาชีพที่ต้องการในอนาคต	33
4.19 :	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับงาน อันดับ 1,2 และ 3	34
4.20:	จำนวนและร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกงานเป็นอันดับ อันดับ 1, 2 และ 3	34